

Bolagsstyrningsrapport 2010

KPA AB

Bolagsstyrning KPA AB

Inledning

Bolagsstyrning inom KPA AB utgår från lagstiftning, främst aktiebolagslagen. Inom KPA Pension finns försäkringsbolag för vilka försäkringsrörelselagen gäller samt Finansinspektionens författningssamling i form av föreskrifter och allmänna råd. För verksamheten gäller också interna regler som omfattar, i tillämpliga delar, såväl styrelseledamöter som anställda. Bland de viktigare reglerna kan nämnas KPA Pensions Etiska riktlinjer som reglerar hur företrädare för KPA Pension uppträder i olika situationer.

I december 2004 presenterades en svensk kod för bolagsstyrning, koden. Koden gäller främst aktiemarknadsbolag men anses även kunna tillämpas på andra kategorier av bolag, till exempel sådana med stort allmänintresse. Koden har reviderats två gånger, senast versionen gäller från och med den 1 februari 2010. I den versionen finns hänvisning till Årsredovisningslagen 1995:1554, 6:e kapitel §6 (samt lagen om Årsredovisning i Försäkringsföretag 1995:1560, 6 kap §1) avseende utformningen av bolagsstyrningsrapporten för aktiemarknadsbolag. KPA Pension upprättar även fortsättningsvis en separat rapport. Hänvisning till bolagsstyrningsrapporten görs dock i årsredovisningen för de KPA-bolag (KPA AB samt KPA Pensionsförsäkring AB) som tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning.

Denna bolagsstyrningsrapport har inte varit föremål för revisorernas granskning.

KPA ABs tillämpning av svensk kod för bolagsstyrning

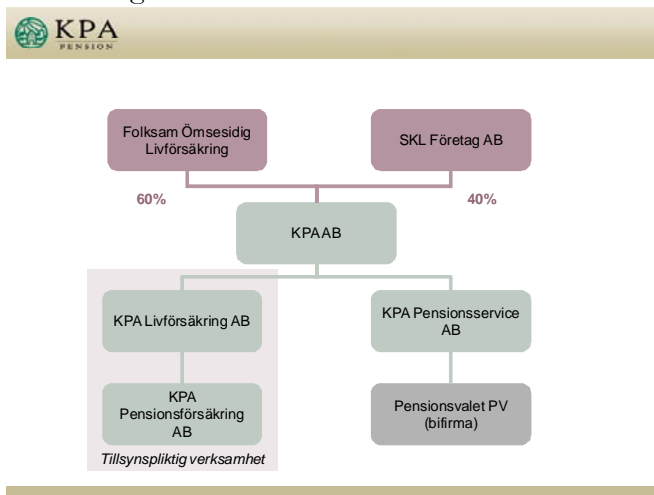
Inom KPA Pension, där KPA AB är moderbolag, finns KPA Pensionsförsäkring AB som är det marknadsledande bolaget inom det kommunala pensionsavtalet KAP-KL. Bolaget har ca 1 miljon kunder (försäkrade). Hos dessa försäkrade finns självklart ett stort och berättigat intresse att veta hur bolaget sköts. Det ligger också i KPA Pensions intresse och affärsidé att vara så öppna som möjligt mot de försäkrade och andra intressenter i gruppens bolag. KPA Pension har därför valt att tillämpa koden främst för att tillgodose dessa intressen. Koden tillämpas (se avvikelser nedan) för KPA AB och för KPA Pensionsförsäkring AB. För övriga bolag inom gruppen tillämpas den delvis.

Från och med 2008 ingår styrelsens beskrivning av intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen i bolagsstyrningsrapporten.

Ägarstruktur

KPA AB ägs till 60 % av Folksam och till 40 % av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, genom SKL Företag AB.

Bild över Ägarstruktur

Avvikelser från bolagskoden och skäl för dessa

Eftersom KPA AB endast har två ägare, finns inte skäl att inrätta någon Valberedning.

Bolaget kommer av detta skäl inte heller att offentliggöra kallelse till bolagsstämma på hemsidan.

Revisionsutskottet avskaffades 2008, se vidare under rubriken nedan.

Bolagsstämma

Tillsättning av styrelse och revisorer

KPA ABs styrelse har sju ordinarie ledamöter inklusive en arbetstagarrepresentant. Ledamöterna tillsätts enligt bestämmelser i aktieägaravtal. Dessutom finns en suppleant för arbetstagarrepresentanten. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för sig, vari ingår en så kallad strategisk dagordning, se vidare under rubriken Styrelsens arbete.

Bolagsstämman utser också två revisorer med en suppleant för var och en av dem. Till revisor får även

registrerat revisionsbolag utses. Dessutom väljs två lekmannarevisorer med suppleanter.

På årsstämma den 8 maj 2007 valdes sex ordinarie styrelseledamöter. Vid årsstämorna 2008, 2009 och senast den 19 april 2010 omvaldes samtliga ledamöter.

Presentation av styrelseledamöter

Styrelseordförande Anders Sundström

födelseår

1952

ordförande sedan

2004

utbildning

Samhällsvetare, Umeå universitet

nuvarande yrke/uppdrag

Verkställande direktör Folksam Liv och Folksam Sak

arbetslivserfarenhet

Kommunalsråd, Statsråd, Verkställande direktör Sparbanken Nord

övriga uppdrag utanför Folksam-koncernen

Arbetsgivarföreningen KFO, ledamot Bommersvik AB, ordförande Forsikrings-Aktieselskabet ALKA ledamot (Danmark) Försäkringsförbundets Serviceaktiebolag, FSAB, ledamot ICMIF, ledamot (Storbritannien) KFO-Service Aktiebolag, ledamot Swedbank, vice ordförande Sveriges Försäkringsförbund, ledamot
övriga uppdrag inom Folksam-koncernen
 Ordförande KPA Pensionsförsäkring AB, ordförande Förenade Liv Grupp-försäkrings AB, ordförande Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Vice ordförande Anders Knappe

födelseår

1955

ledamot sedan

2007

utbildning

Ekonom

nuvarande yrke/uppdrag

Ordförande SKL och ordförande SKL Företag AB

arbetslivserfarenhet

Försäljningschef RB Trading AB, Kommunalsråd

övriga uppdrag utanför Folksam-koncernen

Vice ordförande Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter, vice ordförande i EUs regionkommitté och förste vice ordförande i Europeiska kommunförbundet CEMR, ledamot Karlstads kommunfullmäktige, ledamot 1a AP-fonden, Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige, adjungerad till Moderata partiets partistyrelse

Styrelseledamot Lars Burman

födelseår

1954

ledamot sedan

2001

utbildning

Maskiningenjör

nuvarande yrke/uppdrag

Biträdande koncernchef Folksam samt chef för affärsområde kollektivavtalad affär

arbetslivserfarenhet

Metallarbetare, Ombudsman LO, diverse chefsbefattningar i Folksamkoncernen sedan 1985

övriga uppdrag inom Folksam-koncernen

Styrelseordförande KPA Livförsäkring AB, KPA Pensionservice AB, FOLO Fond AB samt Folksam/LO fondförsäkring AB och KPA Pensionsförsäkring AB

Styrelseledamot Ilmar Reepalu

födelseår

1943

ledamot sedan

2004

utbildning

Civilingenjör och arkitektexamen

nuvarande yrke/uppdrag

Kommunstyrelsens ordförande, Malmö stad

arbetslivserfarenhet

Civilingenjör väg och vatten och arkitekt i 16 år

övriga uppdrag utanför Folksam-koncernen

Andre vice ordförande i SKL, vice ordförande i SKL Företag AB, styrelseledamot 4e AP-fonden och styrelseledamot EON Sverige AB advisory board

Styrelseledamot Håkan Sörman

födelseår

1952

ledamot sedan

2005

utbildning

Civilekonom

nuvarande yrke/uppdrag:

Verkställande direktör Sveriges Kommuner och Landsting, SKL

arbetslivserfarenhet

Stadsdirektör i Södertälje kommun, Kommundirektör i Täby kommun, Ekonomidirektör i Södertälje kommun

uppdrag utanför Folksam-koncernen

Dagens Samhälle AB, SOS Alarm AB, Statens beredning för medicins utvärdering (SBU), Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), SKL Kapitalförvaltnings AB

Styrelseledamot Lena Ludvigsson-Olafsen

födelseår

1948

ledamot sedan

2007

utbildning

Gymnasieskolans undersköterskeutbildning

nuvarande yrke/uppdrag

 Ordförande miljö- och byggnadsnämnden
 Smedjebackens kommun

arbetslivserfarenhet

Undersköterska

övriga uppdrag utanför Folksam-koncernen

Kommunfullmäktige, ledamot Svenskt Vatten, vice ordförande Dala-Demokratens bolagsstyrelse, Bostadskreditnämndens avtalsdelegation, SKLs beredning för Socialpolitik och individomsorg, ersättare i länspolisstyrelsen, ledamot av svenska delegationen i Europarådets kongress, ordförande i kyrkorådet, ordförande i lokal hälso- och sjukvårdsberedningen, ledamot landstingsfullmäktige, ordförande landstingets folkrörelseberedning, ledamot FINSAM

Arbetstagarrepresentanter

Ordinarie styrelseledamot Niklas Gillhög

födelseår

1966

ledamot sedan

2006

utsedd av

KPAs personalförening FTF

anställd i KPA Pension

2001

Styrelsesuppleant Anders Östberg

(avgick mars 2010)

födelseår

1972

ledamot sedan

2008

utsedd av

Jusek/SACO föreningen vid KPA

anställd i KPA Pension

2007

Styrelsesuppleant Henrik Persson

födelseår

1976

ledamot sedan

april 2010

utsedd av

Jusek/SACO föreningen vid KPA

anställd i KPA Pension

2007

Markus Gustafsson har varit adjungerad till styrelsen.

Styrelsens sekreterare har till och med sammanträdet den 19 april 2010 varit Gunilla Ljungkvist, därefter har Susanne Sjödin-Svensson varit sekreterare.

Styrelsens arbete 2010

Antal sammanträden och närvaro

Sammanträdestidpunkt	Sammanträdestyp	Frånvarande
24 februari	ordinarie sammanträde	Lena Ludvigsson-Olafsen
19 april	konstituerande sammanträde	
1 oktober	ordinarie sammanträde	Håkan Sörman
10 november	ordinarie sammanträde	Niklas Gillhög

Dessutom har styrelsen, mellan sammanträdena, fått skriftlig information bestående av pressmeddelanden, kundutskick med mera.

Strategisk dagordning

För styrelsen gäller en Strategisk dagordning som fastställs varje år i den för styrelsen gällande arbetsordningen. Enligt arbetsordningen som fastställdes vid konstituerande sammanträde den 19 april ska styrelsen sammanträda minst fyra gånger per år. Vid varje sammanträde ska genomgång av föregående protokoll ske, öppna frågor från tidigare sammanträden följas upp och verkställande direktören ska lämna information om vad som skett i verksamheten sedan förra sammanträdet.

Vidare ska följande ärenden behandlas:

Februari - Mars

- Årsredovisning
- Bolagsstyrningsrapport
- Utfall kvartal 4
- Finansrapport
- Revisionsrapport extern revision
- Revisionsrapport intern revision
- Fastställande av revisionsplan för kommande år
- Fastställande av anställningsvillkor för verkställande direktör och vice verkställande direktör
- Fastställande av anställningsvillkor för medlemmar i KPA Pensions Företagsledning
- Riskrapport
- Riskplan för kommande år
- Compliancerapport
- Complianceplan för kommande år
- Översyn och fastställande instruktioner och övriga regelverk med undantag för styrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktör, regler för attest med mera och instruktion för ekonomisk rapportering

Maj-Juni (Konstituerande sammanträde)

- Fastställande av styrelsens arbetsordning för tiden
- intill nästa konstituerande styrelsesammanträde
- I förekommande fall utseende av verkställande direktör och vice verkställande direktör
- Fastställande av instruktion för verkställande direktör
- Fastställande av regler för attest med mera
- Fastställande av instruktion för ekonomisk rapportering
- Utseende av ledamöter till bolagets ersättningsutskott
- Fastställande av delegationsordning till andra funktioner som styrelsen beslutar att inrätta
- Utfall kvartal 1 och prognos 1
- Finansrapport

September – oktober

- Utfall kvartal 2 och prognos 2
- Finansrapport
- Budgetprognos
- Fastställande av verksamhetsplan för det kommande året
- Fastställande av sammanträdesplan för det kommande året

November – December

- Utfall kvartal 3 och prognos 3
- Finansrapport
- Fastställande av budget för nästkommande år
- Styrelseutvärdering
- Utvärdering av verkställande direktörens arbete

Övriga väsentliga styrelseärenden som behandlats under året

- Utvidgning av vapenkriteriet
- Översyn av spelkriteriet
- Domen i det så kallade Tysklandsmålet
- Oljesandsfrågan

Utbildning av styrelseledamöter

KPA Pension håller normalt en årlig utbildning för nytillkomna styrelseledamöter. För nytillkomna ledamöter under 2010 kommer utbildningen att hållas under 2011. Utbildningen innehåller framförallt genomgång av bolagsrättsliga regler och styrelsens arbetsordning, samt presentationer av olika delar av KPA Pensions verksamhet.

Styrelseseminarium

Ett årligt styrelseseminarium hålls för ledamöterna i samtliga KPA-bolags styrelser. 2010 års seminarium, som hölls i november, behandlade Solvens 2, samt frågor kring styrning, risk och compliance. Vidare informerades om arbetsgivaraffären.

Utvärdering av styrelsearbetet

Utvärdering av styrelsearbetet i enlighet med svensk kod för bolagsstyrning skedde första gången 2007. Utvärdering ska ske varje år. Under 2010 skedde utvärderingen i samtliga styrelser. Då utvärderingen skedde sent på året hann resultaten inte behandlas av styrelserna under 2010.

Presentation av bolagets Verkställande direktör

Verkställande direktör Lars-Åke Vikberg

födelseår

1966

Vd sedan

2009-09-01

utbildning

Matematikerlinjen med inriktning mot matematisk statistik

tidigare arbetslivserfarenhet:

1990-1996 Chefaktuarie SparFond Livförsäkrings AB
 1996-1999 Partner Wassum Investment Network
 1999-2009 Vd Vikberg Actuarial Consulting AB

övriga uppdrag inom Folksam-koncernen

Vd i KPA Pensionsförsäkring AB, ordförande Folksam Fondförsäkring AB

Principer för ersättning till ledningen

Lönesättningen för anställda inom KPA Pension ska vara marknadsmässig. Anställningsvillkor för de verkställande direktörerna inom KPA Pension fastställs av respektive styrelse. Ingen rörlig ersättning utgår till de verkställande direktörerna eller medlemmarna i KPA Pensions företagsledning.

Ersättningsutskott

Vid konstituerande styrelsesammanträde den 8 maj 2007 beslutades om att inrätta ett Ersättningsutskott. Ersättningsutskottet ska föreslå principer för ersättning till verkställande direktör och till vice verkställande direktör och andra befattningshavare i bolagets ledning och för motsvarande befattningshavare i koncernbolag. Styrelsen bemyndigade Anders Sundström och Anders Knappe att utgöra utskottet. Vid konstituerande styrelsesammanträde den 19 april 2010 bemyndigades de på nytt att utgöra utskottet. För utskottet finns en instruktion.

Revision

Vid konstituerande styrelsesammanträde den 8 maj 2007 beslutades om att inrätta ett Revisionsutskott. Styrelsen skulle i sin helhet fullgöra arbetet som revisionsutskott. Utskottet hade främst till uppgift att svara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra bolagets finansiella rapportering. Vid konstituerande styrelsemöte den 13 maj 2008 beslutade styrelsen att avskaffa utskottet och att dess uppgifter istället skulle utföras inom ramen för ordinarie styrelsearbete.

Revisorer

Revisionsbolaget Ernst & Young AB valdes vid årsstämma den 13 maj 2009 till revisor intill det att 2012 års årsstämma hållits. Magnus Fagerstedt utsågs till ansvarig revisor med Anna Peyron som suppleant.

Dessutom valdes revisionsbolaget KPMG till revisor också för tiden intill att 2012 års årsstämma hållits. Anders Bäckström utsågs till ansvarig revisor med Helen Willberg som suppleant.

Lekmannarevisorer

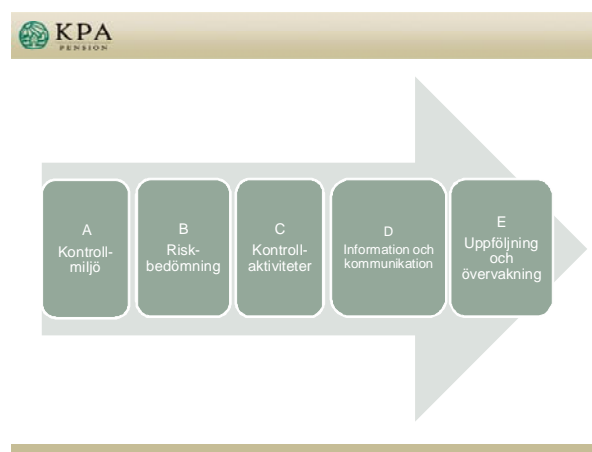
Nya Lekmannarevisorer utsågs vid årsstämma den 8 maj 2007 för tiden intill 2011 års årsstämma hållits. Ordinarie lekmannarevisorer är Inga Arnell Lindgren och Kenneth Strömberg. Suppleanter för dessa är Eva Åsare respektive Hans Aronsson.

Styrelsens beskrivning av intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen - KPA Pension 2010

Inledning

KPA Pensions interna kontroll stödjer KPA-bolagen i att kunna uppfylla övergripande mål och uppdraget från ägarna. KPA Pension använder COSO-ramverket som stöd för att styra, förbättra och följa upp den interna kontrollen. Ramverket innehåller fem huvudområden.

COSO-ramverkets delar

A) Kontrollmiljö

Grunden för den interna kontrollen är kontrollmiljön. För KPA Pension finns följande delområden.

Integritet och etiska värderingar

KPA Pensions varumärke bygger på etiska värderingar, som tar sig uttryck i hur KPA Pension placerar kundernas pensionsmedel samt i våra etiska riktlinjer, som vägleder den dagliga verksamheten. Styrelsen har beslutat om denna inriktning. Förutom en stark förankring i ledningen och styrningen av bolaget finns ett stort engagemang hos medarbetare för KPA Pensions etiska inriktning. Denna etiska inriktning ställer även krav på att chefer och medarbetare arbetar utifrån KPA Pensions kärnvärden: Trygghet, Kompetens och Samhällsansvar. Arbeta med kärnvärden har skett under tidigare år med samtliga chefer och i olika grupperingar med medarbetare.

Styrelsens roll och betydelse

Styrelsen i KPA AB och KPA Pensionsförsäkring AB har representanter från de två ägargrupperna. KPA Pensionsförsäkring AB har även oberoende ledamöter

samt försäkringstagarrepresentant. Styrelsernas arbete styrs av "Arbetsordningen för styrelsen". Arbetsordningen stadgar att minst fyra sammanträden ska hållas i bolaget under året. För varje av dessa fyra möten finns i Arbetsordningen de punkter som agendan för respektive möte ska innehålla. I Arbetsordningen är det även reglerat vilka uppgifter som ankommer på ordföranden respektive övriga styrelseledamöter. I styrelsens arbetsordning finns även reglerat hur samverkan med ägarna, bolagets verkställande direktör samt revisorer är organiserad. Inom styrelsen för KPA AB finns även ett "Ersättningsutskott" med särskilt beslutad instruktion. Nyttillträdda styrelseledamöter erhåller utbildning. Andra styrelsuppdrag som ledamöter har ska anmälas till KPA Pension.

Styrelserna beslutar om KPA Pensions strategiska inriktning och styrning av verksamheten vilket innefattar: arbetsordning för styrelser, beslut om verksamhetsplaner som innehåller strategier och övergripande mål, placeringsriktlinjer, beslut om Vd-instruktion, delegationsordning till andra funktioner, fastställande av regler för attest, samt årlig översyn av övriga styrelsebeslutade regelverk (inkl. riktlinjer för intern kontroll). Beslut tas även om budget, tidplan för ekonomisk rapportering, utseende av ledamöter till ersättningsutskott, aktuarierapport, finansrapport, rapport ekonomiskt utfall, plan för compliancearbetet och compliancerapport, plan för riskarbetet och riskrapport, revisionsplan för internrevision samt revisionsrapporter från interna och externa revisorer. Beslut som berör dotterbolagen tas även i respektive dotterbolags styrelse.

För varje styrelse finns en utsedd styrelsesekreterare som samordnar agendan med övriga bolags agendor, för protokoll och i övrigt stödjer styrelsen i sitt arbete.

Styrelsen gör årligen en utvärdering av verkställande direktörens arbete och i syfte att utveckla styrelsearbetet i sig gör styrelsen en årlig utvärdering av det egna arbetet.

Ledningens roll och betydelse

KPA Pensions Företagsledning och den verkställande direktören har en central ställning som beslutande organ i alla väsentliga frågor rörande den löpande driften för samtliga bolag. KPA Pensions Företagsledning är gemensam för alla bolags verksamheter. I Företagsledningen ingår Vdar för alla bolag (KPA AB, KPA Pensionsförsäkring AB, KPA Livförsäkring AB samt KPA Pensionservice AB), cheferna för KPA Pensions affärs- och verksamhetsområden samt IT-ansvarig för affärsområdet kollektivavtalad affär inom Folksam. För Företagsledningen finns ett av styrelsen antaget regelverk som beskriver de olika ledningsfunktionerna i KPA Pension, samt respektive ledningsfunktionens ansvar och uppgift. Ledningen har möten var fjortonde dag (eller vid behov). Mötena protokollförs och varje möte har ett fokusområde.

För verkställande direktör finns Vd-instruktion. I denna finns reglerat samverkan mellan styrelsen och Vd, Vds personalansvar, firmatecknings- och attesträtt, rätt att ingå avtal, ansvar för organisation samt krav på godkännande av Vds eventuella bisysslor. I Vd-instruktionen för KPA Pensionsförsäkring AB finns även Vds ansvar rörande bolagets kapitalförvaltning.

Regelverk

KPA Pensions regelverk antas i huvudsak av styrelse eller Vd. KPA har cirka 60 regelverk. För styrning av regelverksarbetet finns en lokalt Complianceansvarig. Regelverken finns tillgängliga via intranät för samtliga medarbetare. Lokalt Complianceansvarig har ett övergripande ansvar för regelverken inom KPA Pension. Utbildning och fördjupning sker kontinuerligt i nya och befintliga regelverk. Förändringar i regelverken kommuniceras på lämpligt sätt. För att säkerställa att regelverken är lika för all personal inom bolag som ägs av Folksam så samordnas regler och regelverksarbetet med centralt Complianceansvarig på Folksam.

Organisationsstruktur

Organisationsstrukturen beslutas av Vd. KPA Pensions operativa organisation är indelad i affärsområdena: Arbetsgivare och Individ. Som stöd för affärsområdena finns verksamhetsområdena: Arbetsgivarservice, Strategisk affärsutveckling och Vd-stab.

Finansverksamheten för KPA Pension hanteras centralt inom Folksam och styrs via Finanskommittén i vilken Vd för KPA AB ingår. KPA Pensions IT-verksamhet har samordnats med likartad IT-verksamhet inom affärsområdet IT-Kollektivavtalad affär. För KPA Pension har utbetalning av pension, administration av tjänstegruppliv samt försäkringsadministration av vissa produkter samordnats inom den Folksamgemensamma funktionen Liv- och Pensionservice.

Ansvar och befogenheter

Ansvar och befogenheter utgår ifrån den operativa organisationen. I instruktionen för ledningsorganisationen finns angivet vad som ingår i ansvaret för respektive affärs- och verksamhetsområde samt vilka befogenheter som följer av detta.

För de delar av KPA Pensions verksamheten som har samordnats med likartade verksamheter i Folksam styrs via interna överenskommelser.

Övergripande mål och strategier

Övergripande mål fastställs årligen av styrelsen. Övergripande mål och strategier kommuniceras årligen till chefer och medarbetare vid flera olika tillfällen.

Budget och prognos

Årligen fastställer respektive bolagsstyrelse en budget tillsammans med verksamhetsplan och övergripande mål. I samband med detta beslut tas en ekonomisk bedömning fram som sträcker sig över de kommande fem åren (inkl. budgetåret).

B) Riskbedömning

Riskerna utgår från det uppdrag som KPA Pension har från ägarna, övergripande mål samt ansvarsområden för respektive affärs- och verksamhetsområde.

Riskernas delas in i finansiella risker, försäkringsrisker, operativa risker samt ryktes- och strategiska risker. Detta inkluderar eventuella legala -, compliance - och säkerhetsrisker. I samband med den årliga verksamhetsplaneringsprocessen gör varje affärs- och verksamhetsområde en genomgång av risker för sina ansvarsområden. Dessa riskgenomgångar kompletteras med riskgenomgångar med Företagsledningen samt stabsfunktioner/specialister (aktuarier, juridik, IT-säkerhet, compliance etc). Varje risk värderas i sannolikhet och bedömning av påverkan i kronor. För varje risk finns en riskägare och åtgärder som vidtas för att hantera risken. Den totala riskbilden kommuniceras till och prioriteras av Företagsledningen. Uppföljning av riskerna har under 2010 skett vid två tillfällen. Styrelsen tar årligen del av riskerna för det enskilda bolaget och för verksamheten som helhet. Till stöd för riskarbete finns en risksamordnare för KPA Pension. Riskarbetet styrs, samordnas och följs upp av Chefen för riskavdelningen som är centralt placerad inom Folksamgruppen.

Finansiella risker och försäkringsrisker följs även upp genom Finansinspektionens sk Trafikljussystem.

För att hantera kris, katastrof, och avbrottsrisker finns kontinuitetsplaner.

Samverkansorgan operativa risker, informationssäkerhet och Compliance

Till stöd för arbetet med operativa risker, informationssäkerhet och compliance har KPA Pension inrättat ett råd (ORIC), som dels utgör ett samverkansorgan för specialistfunktionerna (informationssäkerhetsansvarig, risksamordnaren och complianceansvarig samt chefscontroller) dels formaliserar en samverkan i dessa frågor med affärs- och verksamhetsområden genom representanter från dessa enheter.

C) Kontrollaktiviteter

Kontroller på processnivå

Väsentliga processer är kapitalförvaltningen, reservsättningen, utbetalning av pensioner och försäkringsersättningar, förmedling av individens premier enligt individuella val samt fakturering av premier och administrativa avgifter. Viktiga processer är även hantering av grunduppgifter (löne- och anställningshistorik), värde- och prognosbesked, styrning uppföljning av driftskostnader samt rutiner för framtagande och kvalitetssäkring av finansiella rapporter.

För processer/rutiner finns kontroller som dels görs som naturlig del i det dagliga arbetet och dels kontroller som sker i efterhand. Processer/rutiner kan ha ett starkt beroende av IT-stöd. KPA Pension har ingen egen IT-verksamhet, den är istället utlagd och regleras genom uppdragsavtal, se nedan.

För den finansiella rapporteringen finns kontroller i form av månatliga och/eller dagliga avstämningar. KPA Pension arbetar med månadsbokslut. Jämförelse görs månatligen av Controlleravdelningen mellan budget och utfall samt jämförbar period föregående år. Detta i syfte att fänga eventuella felaktigheter, avvikelser och trender.

Kontroller för uppdragsavtal

I avtal avseende verksamhet som har ”outsourcats” följer dessa de av styrelsen fastslagna riktlinjerna för uppdragsavtal. Beslut om att lägga ut delar av verksamheten tas alltid av styrelsen. Krav ställs på uppföljning och kontroll i uppdragsavtalen och berörig beställare finns inom KPA Pensions organisation. Årlig återkoppling av status för verksamhet som lagts på uppdragsavtal ges till styrelsen och är en del av styrelsens agenda för ett räkenskapsår.

IT-verksamhet bedrivs dels gemensamt inom Folksam (köpt tjänst) och dels externt (outsourcing). I båda fallen finns specificerade avtal med SLA (Service Level Agreement). KPA Pension säkerställer genom dessa avtal en god kontrollmiljö, innehållande bl a generella IT-kontroller.

Styrkort, process- och aktivitetsmål

KPA Pension använder styrkort för att målsätta och följa upp verksamheten. Årligen sätts mål för alla affärs-/verksamhetsområden. Till mål finns aktiviteter kopplade som bidrar till att måltalen uppnås. Uppföljning sker kvartalsvis på enhetsnivå och i Företagsledningen.

Skalskydd

För att styra säkerhet kring lokaler och tillträde till lokaler köps denna tjänst från Folksam.

Personkontroll

I samband med rekrytering av personal finns rutiner kring personkontroll.

D) Information och kommunikation

Intern och extern kommunikation är central för att uppnå en väl fungerande intern kontroll. Extern kommunikation styrs med mediapolicy.

Intern kommunikation av regelverk, risker, mål, incidenter och ledningsbeslut etc. kommuniceras främst via chefer och/eller intranät. Ledningen håller löpande chefsmöten för samtliga KPA Pensions chefer. Årlig konferens för chefer hålls. För medarbetare hålls stormöten vid flera tillfällen under ett kalenderår. Återkoppling av måluppfyllelse för de övergripande målen sker på lämpligt vis till chefer och medarbetare.

Ansvar för brister och/eller avvikelser i interna kontroller finns reglerat i riktlinjerna för intern kontroll.

E) Uppföljning och övervakning

Styrelserapportering

Förutom kvartalsvis ekonomisk rapportering (utfall, budget, prognos) tar styrelsen årligen del av kapitalförvaltningsrapport, aktuarierapport, compliancerapport och complianceplan, riskrapport och riskplan, revisionsrapporter och revisionsplan (interna och externa), uppföljning av övergripande mål samt rapport från verksamhet som lagts ut på uppdragsavtal. Till den kvartalsvisa ekonomiska rapporteringen och de övergripande målen finns skriftliga analyser och förklaringar till avvikelser jämfört med budget, prognos och föregående år.

Ledningsrapportering

På de s.k. rapportmötena i Företagsledningen tas rapporter upp från samtliga affärs- och verksamhetsområden, inklusive ekonomiska rapporter, kapitalförvaltningsrapport, aktuarierapport, riskrapportering, personalrapport, juristrapport samt compliancerapport. Ledningen får månadsvis en s.k. Ledningsrapport där alla väsentliga nyckeltal ingår.

Kundklagomål

För att förstå och åtgärda synpunkter från kunder finns särskilda rutiner och riktlinjer avseende kundklagomål.

Compliance

Compliancefunktionen ansvarar för att följa upp regel efterlevnaden. Årligen sker utbildning av nyanställda samt fördjupningsutbildning för övrig personal. I samband

med utbildningen sker en uppföljning av kännedomen avseende regelverken. Till stöd för Compliancearbete finns incidentrapporteringen samt samarbete med Risksamordnaren. Complianceansvarig ingår i ORIC.

Incidentrapportering

I incidentrapporteringssystemet rapporteras löpande de incidenter som sker i verksamheten. Ansvar för att hantera incidenter finns inom respektive affärs-/verksamhetsområde. Centralt följs enskilda incidenter löpande upp av Complianceansvarig och/eller Informationssäkerhetsansvarig. Vid behov sker samverkan med Risksamordnaren, för att se mönster och brister i den interna kontrollen. Incidenter rapporteras till ledning och styrelse.

Internrevision

KPA Pension upphandlar internrevisionstjänster från Folksam. Internrevision arbetar på uppdrag av respektive bolagsstyrelse. Årligen sker avrapportering till styrelsen av resultatet av det gångna årets granskningar och plan för kommande års granskningar. Samtliga revisionsrapporter besvaras av ansvariga personer och svaren samlas upp centralt och delges Vd. Internrevisionen baserar sina insatser på KPA Pensions risker.

Inriktning arbete med intern kontroll

Syftet med arbetet med den interna kontrollen är att enklare och tydligare kunna säkerställa och redovisa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, med beaktande av gällande lagar och regler samt tillförlitlighet i finansiell rapportering.

Arbetet med intern kontroll involverar olika funktioner och kompetenser i KPA Pension (se bild nedan). Arbetet med intern kontroll syftar till att stödja KPA Pension i att uppfylla: tillförlitlig finansiell rapportering, ändamålsenlig och effektiv verksamhet samt efterlevnad av lagar och regler (röd pil 1). Den interna kontrollen är en del i verksamhetens processer (röd pil 2). Det är sedan resultatet i verksamhetens processer som bidrar till att KPA Pensions övergripande mål uppnås (röd pil 3).

En koncernövergripande struktur för intern kontroll har tagits fram samt nulägesanalys har gjorts avseende intern kontroll som även innefattar KPA Pension. Syftet med denna är att säkerställa en koncerngemensam nivå för intern kontroll och överensstämmelse med kommande regulatoriska krav i Solvens 2. Nytt regelverk för attest- och utbetalningsrätt har KPA Pension infört under 2010. Former för samverkan och styrning av interna samordnade tjänster har utvecklats. Arbetet med intern kontroll medför att metoder och verktyg för strukturering och anpassning vidareutvecklas och samordnas inom Folksam.

Bild över KPA Pensions organisation av intern kontroll

